

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1950

Vyhlásené: 30.05.1950 Časová verzia predpisu účinná od: 01.06.1950 do: 31.12.1958

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

51

Vládne nariadenie zo dňa 16. mája 1950 **o územnom plánovaní obcí.**

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 2 ods. 3, § 5 ods. 3, § 15 ods. 5, § 26 ods. 1 a §§ 27 a 29 zákona č. 280/1949 Sb., o územnom plánovaní a výstavbe obcí (ďalej len „zákon“):

Časť I.

Územné plány obcí.

§ 1.

Účel územného plánovania obcí.

(1) Územné plány obcí (ďalej len „územné plány“) zaisťujú, aby vývoj obcí bol v súlade s budovaním socializmu, najmä tým, že

- a) pripravujú prestavbu dedín, zodpovedajúcu postupnému prevádzaniu pôdohospodárskej výroby na vyššie formy, aby sa tak životné podmienky miest a dedín postupne sblížovali a odstraňovali sa rozdiely medzi mestom a vidiekom,
- b) pripravujú potrebné zmeny v štruktúre mestských osídlení,
- c) slúžia plánovitému rozmiestovaniu výrobných síl v kraji a podrobnejšie umiestňujú plánované úlohy v obci,
- d) zaisťujú plánovitosť v rozvoji obcí tým, že výstavbu nových objektov sústreďujú na miesta najvhodnejšie pre daný účel a zabezpečujú hospodárne a účelné využitie pozemkov,
- e) zabezpečujú podmienky pre výstavbu všeobecne potrebných zariadení.

(2) Pri územnom plánovaní treba dbať na to, aby sa obce budovaly v shode s verejnými potrebami a záujmami, najmä so záujmami obrany štátu. Pri riešení všetkých otázok treba brať zreteľ na ich vzťahy ku všetkým složkám hospodárstva, na hľadiská výtvarné a na ochranu kultúrnych pamiatok a prírody.

Smerný územný plán obce.

§ 2.

Smerný územný plán obce (ďalej len „smerný plán“) sa zhotovuje pre základné územie spoločných záujmov, ktorým sú celé územia jednej alebo viacerých obcí. Krajský národný výbor môže sdružiť miestne národné výbory dvoch alebo viac obcí na zhotovenie spoločného smerného plánu.

§ 3.

Smerný plán obsahuje:

- a) plán komunikačnej siete (trasy železníc, trasy ciest širšieho než miestneho významu a na ne naväzujúcu sieť hlavných dopravných ulíc a námestí, vodné cesty);
- b) plán rozvrhnutia plôch, ktorým sa určuje využitie plôch na jednotlivé účely, najmä pre ťažbu nerastov, výrobu, dopravné zariadenia včítane potrebných budov (aj pre letište, poštu a telekomunikácie), bývanie, verejnú správu, služby (sociálne, zdravotné a kultúrne, telesnú výchovu, distribúciu) a porasty; v tomto pláne sa tiež vyznačia plochy určené na asanáciu krajiny (§ 17 ods. 1 zákona);
- c) plán vodohospodárskych opatrení;
- d) plánovanú hustotu obyvateľstva (počet obyvateľstva plánovaný na 1 ha obytných plôch vymedzených dopravnými ulicami) a plánovaný počet obyvateľstva obce;
- e) pamiatkové chránené budovy, porasty, stromy, pamiatkové a prírodné rezervácie, zastavané aj nezastavané plochy;
- f) súbornú zprávu, ktorá z obsahu uvedeného pod písm. a) až e) vyvodzuje celkové závery pre plánovaný vývoj územia, pre ktoré sa smerný plán zhotovuje, pričom má najmä na zreteli neuspokojené základné potreby pracujúcich a dáva smernice pre vypracovanie a obsah podrobného územného plánu obce.

Podrobný územný plán obce.**§ 4.**

Podrobný územný plán obce (ďalej len „podrobný plán“) sa zhotovuje na podklade smerného plánu, pokiaľ sa od neho neupustilo (§ 26 ods. 2 zákona), a to pre tú časť územia, pre ktorú je to účelné. Pre celé územie obce sa podrobný plán zhotovuje, ak je to potrebné pre členitosť územia obce a intenzívny spôsob jeho využitia, alebo ak predpokladá smerný plán podstatné zmeny vo využití pozemkov na prevažnej časti obce. Rozsah územia, pre ktoré sa má zhotoviť podrobný plán, určuje krajský národný výbor.

§ 5.

(1) V podrobnom pláne sú graficky vyznačené:

- a) plochy so schematickým znázornením spôsobu zastavania a počtu podlaží (pri plochách určených na výrobu vtedy, ak je už dostatočne známy ich druh a rozsah) a ako budú zachované pamiatkovo chránené časti obce,
- b) nezastaviteľné plochy a
- c) zpravidla aj stavebné obvody so smernicami pre postup ich zastavovania.

(2) V obciach, v ktorých sa upustí od zhotovenia smerného plánu (§ 26 ods. 2 zákona), musí podrobný plán vyhovovať aj ustanoveniu § 3 o obsahu smerného plánu.

(3) Podrobný plán dá smernice pre asanáciu alebo prestavbu obce so zreteľom na hospodárne využitie doterajších komunikácií a iných verejných zariadení, ako aj pre poradie, v ktorom sa asanácia alebo prestavba majú postupne uskutočniť. Pritom treba dbať na to, aby stred obce včítane historických častí (jadro obce) nepustnul a nevyľudňoval sa, ale bol obývaný pracujúcim ľudom, pokiaľ to nie je zo zdravotných alebo iných dôvodov nevhodné, aby bol vystrojený verejnými zariadeniami pre potrebu svojho obyvateľstva a aby bytová úroveň v ňom nezaostávala za novovyrastajúcimi časťami obce. Podľa potreby dá podrobný plán aj smernice pre asanáciu krajiny.

Časť II.
Zhotovovanie územných plánov a konanie o nich.

§ 6.

Podkladom pre vypracovanie územných plánov sú rozbor, ktoré podávajú prehľad o tom, ako je územie obce vystrojené, ako je využité a aké sú možnosti a predpoklady jeho rozvoja. Rozbor zhotovujú krajské národné výbory.

§ 7.

(1) Miestny národný výbor zhotovuje územné plány podľa smerníc a pokynov, ktoré mu dá krajský národný výbor po predchádzajúcom zistení stanovísk ústredných úradov, pôsobnosti ktorých sa dotýka obsah plánov, najmä aj Ministerstva národnej obrany. Krajský národný výbor vymedzí svojimi pokynmi aj úlohy, ktoré má obec plniť v hospodárskom živote na území okresu a kraja a vo vývoji vzájomných vzťahov jednotlivých častí okresu a kraja.

(2) Miestny národný výbor zadá vypracovanie územných plánov odborným miestam, alebo ich vypracúva sám. Na zadanie vypracovania územných plánov treba súhlas krajského národného výboru. Ak nezhotoví miestny národný výbor územné plány v lehote určenej krajským národným výborom, zariadi krajský národný výbor vykonanie potrebných prác.

(3) Návrh podrobného plánu sa vyloží tak, aby bol verejne prístupný po čas 21 dní; vyloženie sa vyhlási v príslušnom úradnom liste. Občania bývajúci v obci môžu v čase vyloženia podať k plánu pripomienky. V tej istej lehote môžu verejné orgány, ktorých sa dotýka obsah plánu, podať proti nemu námietky.

(4) Miestny národný výbor predloží územný plán, na ktorom sa usniesol, prostredníctvom okresného národného výboru krajskému národnému výboru. Krajský národný výbor prejedná územný plán s ústrednými úradmi, pôsobnosti ktorých sa dotýka obsah plánu, a vydá po predchádzajúcom súhlase vojenskej správy výmer, ktorým

- a) buď plán potvrdí, poprípade s menšími úpravami, alebo
- b) ho vráti na prepracovanie a určí, ako a v akej lehote má sa plán zmeniť alebo doplniť, poprípade,
- c) ak ide o podrobný plán, rozhodne zároveň o podaných námietkach (odsek 3), pokiaľ im nevyhoveli už miestny národný výbor.

(5) Proti výmeru uvedenému v odseku 4 sa môžu odvolať miestny národný výbor a verejné orgány, ktorých sa dotýka obsah plánu, na Štátny úrad plánovací; pokiaľ sa odvolanie týka aj pôsobnosti iného ústredného úradu, rozhodne Štátny úrad plánovací po dohode s ním.

(6) Ak nevyhoví miestny národný výbor právoplatne udeleným pokynom v určenej lehote, zariadi vykonanie potrebných prác krajský národný výbor.

§ 8.

Ak sa zhotovuje územný plán pre viac obcí, dohodnú sa zúčastnené miestne národné výbory o jeho vypracovaní a plán sa prejedná spôsobom, určeným v § 7, vo všetkých zúčastnených obciach. Ak dôjde k rozdielnym usneseniam, rozhodne o rozporoch krajský národný výbor. Krajský národný výbor tiež určí, ktorý miestny národný výbor zaradí úhradu nákladov do svojho rozpočtu.

§ 9.

Do konca roku 1951 sa náklady na zhotovenie územných plánov uhradzujú z rozpočtu Štátneho úradu plánovacieho.

Časť III.**Stavebné obvody a podstatné zmeny vo využití pozemku.****§ 10.****Stavebné obvody.**

(1) Pre každú obec, v ktorej sa majú uskutočňovať nové pozemné stavby alebo verejné zariadenia, sa určí jeden alebo viac stavebných obvodov. Pri určovaní stavebných obvodov sa prihliadne na potrebu plôch pre jednotlivé účely a druhy stavieb, pokiaľ ju možno predvídať.

(2) Proti výmeru krajského národného výboru o určení alebo zmene stavebného obvodu (§ 5 ods. 3 zákona) sa môžu odvolať miestny národný výbor a verejné orgány, ktorých sa dotýka určenie stavebného obvodu, na Štátny úrad plánovací, ktorý o odvolaní rozhodne po dohode s Ministerstvom techniky. Právoplatne určený stavebný obvod sa verejne vyhlási v obci spôsobom v mieste obvyklým a vyznačí sa v podrobnom pláne.

§ 11.**Stavby mimo stavebných obvodov.**

(1) Mimo stavebných obvodov určených podrobným plánom alebo krajským národným výborom (§ 5 ods. 3 zákona) možno uskutočňovať len tieto stavby:

- a) stavby na účely obrany štátu alebo na potreby vojenskej správy;
- b) vedenie plynu, vody, pary, nafty, kanalizačné vedenie (s výnimkou čistiacich staníc), vzdušné i kábelové vedenie elektriny silnoprúdovej a vzdušné i kábelové vedenie telekomunikačné s potrebnými stavebnými zariadeniami, pokiaľ prechádzajú územím, ktoré nie je určené na zastavanie;
- c) stavby komunikácií včítane potrebných prevádzkových doplnkov (čakárne, strážnické stanovištia, hradlá, čerpacie stanice a pod.), nie však stavby väčších budov (staničných a pod.); toto ustanovenie však neplatí pre budovanie ulíc v súvisle zastavanej časti obce;
- d) úpravy doterajších budov, ktorými sa nemenia ich pôdorysné a výškové rozmery.

(2) S povolením krajského národného výboru možno mimo stavebných obvodov uskutočňovať:

- a) úpravy doterajších budov, ktorými sa menia ich pôdorysné a výškové rozmery;
- b) ojedinelé nové stavby na účely poľnohospodárstva, lesníctva, baníctva alebo inej ťažby alebo spracovania nerastov a využitia prírodných zdrojov, ďalej na účely priemyselnej výroby, dopravy, rozhlasu, zdravotníctva, zotavovacej starostlivosti a cestovného ruchu;
- c) ojedinelé nové stavby, ktoré sú potrebné na ochranu pamiatok kultúrnych a prírodných (kryty nad archeologickými vykopávkami, strážne a správne objekty na hradných zrúcaninách, výzkumné stanice a pod.).

(3) O odvolaní proti výmeru, ktorým krajský národný výbor zamietne návrh na vydanie povolenia podľa odseku 2, rozhodne Štátny úrad plánovací po dohode s Ministerstvom techniky a ústredným úradom, pôsobnosti ktorého sa vec dotýka.

§ 12.**Podstatné zmeny vo využití pozemku.**

(1) Kde neplatí územný plán, treba pred zaradením do návrhu príslušného vykonávacieho plánu, ktorý sa má určiť na vykonanie jednotného hospodárskeho plánu (ďalej len „vykonávací plán“), poprípade do návrhu na zmenu tohto plánu, hlásiť miestne príslušnému krajskému národnému výboru:

- a) rozšírenie plôch, na ktorých sa doluje alebo na ktorých sa prejavia účinky dolovania. Sú to najmä plochy prevádzkové, plochy poddolované a plochy dopravné a iné vedľajšie zariadenia v baníctve;
- b) prerušenie prevádzky na plochách uvedených pod písm. a), napr. zastavenie dolovania, odpratanie dopravných a iných zariadení v baníctve s pozemku;
- c) stavby nových ciest a železníc a ich mostov, ako aj ich rozširovanie, ktoré bude mať za následok zvýšenie ich kapacity (napr. ďalšia koľaj železničnej trate, rozšírenie cesty, prestavba cesty na vybudovanú cestu), a ich preložky, zriadenie a zrušenie letísk;
- d) stavby vodných ciest a zariadení na využitie vodných síl, lanových prevozov, úpravy riek, budovanie ochranných zariadení proti záplavám, zariadení na zásobovanie vodou a na odvádzanie odpadových vôd, stavby čistiacich kanalizačných staníc, zariadení na zachytenie a využitie prírodných minerálnych a liečivých zdrojov;
- e) zriaďovanie vzdušných elektrických vedení silnoprúdových s vysokým a veľmi vysokým napätím, vzdušných vedení silnoprúdových a vedení telekomunikačných, ako i diaľkových plynových vedení;
- f) zriaďovanie lomov, ilovísk, pieskovní, rašelinísk a pod.;
- g) lesohospodárske opatrenia, pokiaľ sa týkajú súvislej plochy väčšej než 20 ha;
- h) zriadenie alebo zrušenie tankových skladišť a čerpacích benzínových staníc.

(2) Hlásiť je povinný, kto navrhuje, aby činnosť podliehajúca hláseniu sa zaradila do vykonávacieho plánu (investor). Ak nedostane ohlasovateľ do 3 týždňov odo dňa, keď hlásenie podal, oznámenie krajského národného výboru, že si vyhradzuje rozhodnutie po vykonaní vyšetrenia, platí, že krajský národný výbor súhlasí s vykonaním ohlásenej činnosti. Ak nesúhlasí krajský národný výbor s vykonaním tejto činnosti, pretože by bola v rozpore s účelným, hospodárnym a uceleným vývojom obce, oznámi to ohlasovateľovi. Takú činnosť nemožno zaradiť do návrhu vykonávacieho plánu. Proti zamietavému rozhodnutiu krajského národného výboru sa môže ohlasovateľ odvolať na Štátny úrad plánovací, ktorý o odvolaní rozhodne po dohode s ústredným úradom, pôsobnosti ktorého sa ohlasovaná činnosť dotýka.

Časť IV.**Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia.****§ 13.****Vstup na nehnuteľnosti a náhrada škody.**

(1) Pre vypracovanie rozborov alebo územných plánov môžu osoby, ktoré sa vykážu potvrdením krajského alebo miestneho národného výboru, pokiaľ podľa osobitných predpisov netreba aj povolenie iných orgánov, vstupovať na nehnuteľnosti určené národným výborom a robiť tam potrebné práce, ktoré sa môžu urobiť len na mieste samom. Také osoby sú povinné dbať na to, aby škoda, pokiaľ sa jej pri týchto prácach nemožno vystríhať, bola čo najmenšia, a zachovávať voči nepovolaným osobám mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedely pri svojej činnosti.

(2) Škody, ktorých sa nebolo možné vystríhať, uhradzuje miestny národný výbor; ak nedôjde k dohode o výške náhrady, rozhodne o nej okresný národný výbor.

(3) O náhrade škody, ktorá bola spôsobená úmyselne alebo hrubou nedbanlivosťou, platia všeobecné predpisy.

§ 14.

Prechodné ustanovenia.

(1) Po prechodný čas sa určujú stavebné obvody aj v obciach, ktoré nemajú potvrdený územný plán ani platný upravovací plán (§ 19 zákona), avšak len v najpotrebnejšom rozsahu.

(2) Upravovacie plány, ktoré v začiatočný deň účinnosti tohto nariadenia ešte neboli schválené podľa doterajších predpisov, sa predložia krajskému národnému výboru, ktorý môže určiť, aby boli prejednané ako smerné alebo podrobné plány.

§ 15.

Vykonávacie predpisy.

Štátny úrad plánovací určí vyhláškou v príslušnom úradnom liste

- a) spôsob, akým sa zadáva vypracovanie rozborov (§ 6) a územných plánov,
- b) po dohode s Ministerstvom techniky spôsob vypracovania rozborov a územných plánov a meradlá, v ktorých sa vyhotovujú, ako aj smernice, ktorými sa podrobnejšie vymedzí obsah územných plánov,
- c) po dohode s ministerstvami národnej obrany a vnútra podmienky, za ktorých možno nahliadať do územných plánov,
- d) po dohode so zúčastnenými ministerstvami, najmä s ministerstvami národnej obrany, vnútra a techniky, smernice pre určovanie stavebných obvodov (§ 10 a § 14 ods. 1), najmä aké plochy treba pojať do stavebného obvodu, prípady, v ktorých sa má určiť stavebný obvod a pre aké účely, ďalej smernice pre konanie o určovaní stavebných obvodov, ako i koniec prechodného času uvedeného v § 14 ods. 1.

§ 16.

Účinnosť zákona.

Ustanovenia §§ 1 až 5, 15 a 16, 19, 21 a 24 až 29 zákona, pokiaľ sa týkajú územného plánovania, nadobúdajú účinnosť dňom 1. júna 1950.

§ 17.

Účinnosť a vykonanie nariadenia.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom 1. júna 1950; vykonajú ho minister-predseda Štátneho úradu plánovacieho a minister vnútra po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Zápotocký v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Nosek v. r.

